

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudce Petra Šebka a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **P. J.**, zastoupen advokátem JUDr. Oldřichem Filipem, Jiráskova 613, Česká Lípa, proti žalovanému: **ředitel Krajského ředitelství policie Libereckého kraje**, nám. Dr. E. Beneše 584/24, Liberec, proti rozhodnutí žalovaného ze dne ze dne 4. 7. 2019, čj. KRPL-52049-10/ČJ-2019-1800KR-PK, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 23. 10. 2020, čj. 59 Ad 8/2019 - 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím vedoucího Územního odboru Česká Lípa, Krajského ředitelství policie Libereckého kraje, ve věcech kázeňských ze dne 7. 5. 2019, č. CL-40/2019, byl žalobce podle § 186 a § 50 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (zákon o služebním poměru), uznán vinným ze spáchání kázeňského přestupku, kterého se měl dopustit tím, že jako příslušník Policie ČR v době výkonu služby dne 5. 4. 2016 mezi 15:50 hod. a 16:02 hod. na chodbě třetího patra bytového domu v ulici Dubická čp. 1355 v České Lípě jako člen hlídky oddělení hlídkové služby při služebním zákroku proti P. K. neoprávněně a nepřiměřeně užil teleskopický obušek, který nebyl nezbytný k překonání odporu P. K., a nedbal tak na to, že tím způsobí P. K. újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jeho protiprávního jednání. P. K.

se totiž nacházel na zemi, kde ležel na břiše s rukama pod sebou po předchozím oprávněném použití donucovacího slzotvorného prostředku. Žalobce přesto opakovaně a úmyslně udeřil vysunutým teleskopickým obuškem do měkkých částí těla, zejména dolních končetin a hýždí, a s údery nepřestal, dokud s nestržm. J. P. K. společnými silami nespoutali. Tím P. K. způsobil újmu na zdraví v podobě podkožních krevních výronů na obou stehnech, pravém kolenním kloubu a pravé straně hýždě. Popsaným jednáním žalobce porušil § 11 písm. a), c) a § 50 odst. 3 písm. b), odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (zákon o policii), a naplnil tak skutkovou podstatu kázeňské přestupku podle § 50 zákona o služebním poměru. Nedodržel totiž základní povinnosti příslušníka bezpečnostního sboru dodržovat služební kázeň podle § 45 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru. Vzhledem k tomu, že od doby spáchání popsaného jednání uplynula doba tří let, žalobce byl trestně stíhán a téměř po celou dobu trestního stíhání byl zproštěn výkonu služby, byl žalobci uložen kázeňský trest spočívající v písemném napomenutí.

[2] Proti tomu podal žalobce odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 7. 2019 zamítl.

[3] Stejně tak byla zamítnuta žalobcová žaloba, kterou podal ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci.

II. Kasační řízení

[4] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítal, že došlo k prekluzi kázeňského přestupku, a nesouhlasil ani s tím, že se kázeňského přestupku dopustil. Má za to, že použití teleskopického obušku bylo v daném případě zcela přiměřené a v souladu s § 50 odst. 3 a 5 zákona o služebním poměru. Stěžovatel tak navrhuje, aby NSS rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že rozsudek krajského soudu i svoje rozhodnutí považuje za zákonné a správné a odkázal na vyjádření k podané žalobě. Kasační stížnost navrhuje zamítnout.

III. Právní hodnocení

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejprve se NSS zabýval tím, zda nedošlo k prekluzi kázeňského přestupku. Nic takového ale neshledal.

Podle § 186 odst. 10 zákona o služebním poměru v rozhodném znění lze kázeňský trest za kázeňský přestupek uložit nejpozději do 2 měsíců ode dne, kdy se služební funkcionář dozvěděl o jednání, které má znaky kázeňského přestupku, a nejpozději do 1 roku ode dne,

pokračování

kdy ke spáchání kázeňského přestupku došlo. Kázeňský trest za jednání, které má znaky přestupku, lze uložit nejpozději do 1 roku ode dne, kdy došlo ke spáchání přestupku. Do běhu těchto lhůt se nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení.

[8] Počátek subjektivní prekluzivní lhůty je nutno stanovit od okamžiku, kdy služební funkcionář „*soustředil poznatky, informace a důkazní prostředky, z nichž je možno na spáchání deliktu usoudit, lhotejno, zda proběhlo jejich posouzení se závěrem o tom, že delikt byl spáchán a kým*“ (rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2016, čj. 2 As 129/2016 - 86). Během této lhůty pak musí být vydáno rozhodnutí služebního funkcionáře - správního orgánu prvního stupně (rozsudek NSS ze dne 29. 4. 2010, čj. 4 Ads 166/2009 - 76).

V daném případě stěžovatel o jednání, v němž je spatřován kázeňský přestupek, vyrozuměl nejblížešího nadřízeného dne 5. 4. 2016. Učinil tak úředním záznamem, v němž uvedl, že použitím donucovacích prostředků (hmaty, chvaty, údery a kopy, slzotvorný prostředek a teleskopický obušek) vůči P. K. nebyly způsobeny žádné následky, resp. žádná újma na zdraví. Dne 25. 4. 2016 byly se stěžovatelem zahájeny úkony trestního řízení ze strany Generální inspekce bezpečnostních sborů

[9] NSS tedy souhlasí s krajským soudem, že dne 5. 4. 2016 neměl služební funkcionář ještě žádné informace, z nichž by bylo možno dovodit, že byl spáchán přestupek. Úřední záznam totiž popíral, že použití donucovacích prostředků způsobilo P. K. jakékoli následky a ani jinak nenaznačoval, že by se mohlo jednat o použití nepřiměřené. Služební funkcionář se tak o jednání, které by mohlo mít znaky kázeňského přestupku, dozvěděl až 25. 4. 2016, kdy byl sepsán záznam o zahájení úkonů v trestním řízení. Jak správně uvedl krajský soud, v tento den se ale také běh dvouměsíční subjektivní lhůty stavěl. Stavění lhůty se odvíjí od zahájení trestního řízení, nikoli trestního stíhání (§ 186 odst. 10 zákona o služebním poměru), a trestní řízení je zahájeno právě dnem sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 trestního řádu. Pojmy trestní stíhání a trestní řízení přitom nelze směřovat. Trestní řízení zahrnuje totiž i řadu postupů orgánů činných v trestním řízení, jež nespádají pod pojem trestního stíhání (rozsudky NSS ze dne 11. 3. 2015, čj. 6 As 181/2014 - 32, či ze dne 25. 1. 2007, čj. 6 As 56/2004 - 68). Trestní řízení tedy běží nezářídka i v době, kdy (ještě) neběží trestní stíhání, zejména v době postupu před zahájením trestního stíhání podle § 158 až 159b trestního řádu.

[10] Trestní řízení bylo ukončeno právní mocí usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 29. 3. 2019, čj. 31 To 492/2018 - 651, kterým byla věc postoupena Krajskému ředitelství policie Libereckého kraje (dne 29. 3. 2019). Prvostupňové rozhodnutí o kázeňském přestupku stěžovatele bylo vydáno dne 7. 5. 2019 a tedy ve dvouměsíční subjektivní lhůtě, neboť z ní uplynul teprve měsíc a týden. NSS přitom souhlasí s krajským soudem i v tom, že by rozhodnutí bylo vydáno v této lhůtě i v případě, že by počátek subjektivní dvouměsíční lhůty začal běžet již dne 5. 4. 2016, kdy stěžovatel o použití donucovacích prostředků vyrozuměl svého nejblížešího nadřízeného (v takovém případě by z dvouměsíční lhůty uplynul jeden měsíc a 26 dnů).

[11] Stěžovatel dále nesouhlasí s tím, že se kázeňského přestupku dopustil. Má za to, že použití teleskopického obušku bylo v daném případě zcela na místě, přiměřené a v souladu s § 50 odst. 3 a 5 zákona o služebním poměru.

[12] Podle § 53 odst. 3 zákona o policii je policista oprávněn použít donucovací prostředek, který umožní dosažení účelu sledovaného zákrokem a je nezbytný k překonání odporu nebo útoku osoby, proti níž zakročuje. Podle odst. 5 tohoto ustanovení policista při použití donucovacího prostředku dbá na to, aby nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.

[13] Podle § 50 odst. 1 věty první služebního zákona je kázeňským přestupkem zaviněné jednání, které porušuje služební povinnost, ale nejde o trestný čin nebo o jednání, které má znaky přestupku.

[14] Podle § 45 odst. 1 písm. a) služebního zákona příslušník je povinen dodržovat služební kázeň. Služební kázeň spočívá v nestranném, řádném a svědomitém plnění služebních povinností příslušníka, které pro něj vyplývají z právních předpisů, služebních předpisů a rozkazů (§ 46 odst. 1 téhož zákona).

[15] Stěžovatelovy námitky v kasační stížnosti fakticky kopírují námitky žalobní i odvolací. NSS se ztotožňuje s krajským soudem, že se žalovaný veškerými námitkami podrobně zabýval (ostatně stěžovatel nenamítá, že by některou z jeho námitek pominul) a správně je vypořádal. Krajský soud tedy nepochybil, pokud se závěry učiněnými žalovaným v napadeném rozhodnutí ztotožnil a na obsah rozhodnutí v podrobnostech odkázal (rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 119/2005 - 118).

[16] NSS souhlasí se stěžovatelem v tom, že krajský soud v usnesení o postoupení věci v trestním řízení nevyslovil jasný názor, že se stěžovatel dopustil kázeňského přestupku (to ostatně žalovaný ani krajský soud netvrdí). Na druhou stranu krajský soud v usnesení výslovně uvedl, že by se o kázeňský přestupek jednat mohlo, a proto také věc postoupil služebnímu funkcionáři. Ten se pak v rozhodnutí otázkou, zda bylo jednání stěžovatele kázeňským přestupkem, podrobně zabýval.

[17] Stěžovatel v daném případě použil teleskopický obušek k tomu, aby P. K. donutil uvolnit ruce, na kterých ležel, a nechat se spoutat. Účelem použití teleskopického obušku tedy nebylo „prodloužení vzdálenosti“ od P. K., nýbrž způsobením bolesti donutit P. K., aby splnil výzvu. Stěžovatel sám uvedl, že neví, kolik ran P. K. uštědřil, nicméně v úderech pokračoval tak dlouho, dokud se nenechal spoutat. P. K. bezprostředně před použitím obušku ležel na zemi na břiše po zásahu slzotvorného prostředku do obličeje a byl „zakleknut“ stěžovatelem. Byť jeho předchozí postup (kdy P. K. stál a blížil se ke stěžovateli, do kterého dokonce strčil) lze jistě považovat za odpor aktivní, bezprostředně před použitím teleskopického obušku, kdy se po zásahu slzotvorného prostředku nacházel na zemi a stěžovatel na něm klečel, již nelze o aktivním odporu mluvit. Spolu se stěžovatelem proti P. K. zasahoval nstržm. J. a další dva policisté stáli poblíž jako posila. Je tedy třeba souhlasit s krajským soudem, že stěžovatel mohl a měl použít mírnějších prostředků k vynucení uposlechnutí výzvy (např. fixačních hmatů

pokračování

a chvatů) či využití součinnosti dalších policistů, a to i přes obavu stěžovatele, že P. K. má u sebe nůž. Aniž by chtěl NSS zlehčovat obtížnost zákroku v terénu či obavu stěžovatele, nelze přehlédnout, že P. K. nebyl v daném případě tím, kdo by před příjezdem policistů nožem útočil. Naopak, jak vyplynulo ze spisu, nůž po něm při domácí hádce hodila jeho matka. Zároveň žádný ze zasahujících policistů neviděl, že by P. K. kdykoli během zákroku či před ním nůž v ruce držel. Vyjma toho, že na P. K. bylo útočeno nožem, nic nenasvědčovalo, že by P. K. měl mít nůž u sebe, natož tomu že je připraven ho použít. Obava stěžovatele z použití nože tedy nebyla takové intenzity, aby ho opravňovala k vynucení splnění výzvy použít teleskopický obušek způsobem, jako učinil. Krajský soud tedy správně vyhodnotil užití teleskopického obušku jako nepřiměřené.

[18] NSS souhlasí s krajským soudem i v tom, že žalovaný přesvědčivě vysvětlil, proč služební zákrok stěžovatele posoudil jinak, než JUDr. Z. N. v posudku v trestním řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Stěžovatelovy námitky nebyly důvodné, NSS proto kasační stížnost zamítl.

[20] Stěžovatel neměl v tomto soudním řízení ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. NSS mu tak náhradu nákladů řízení přiznat nemohl.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. ledna 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu